

Incumbensa Michael (Donat) concernent ina regulaziun uffiziala da lufs che chaschunan donns

Pervia dal dumber creschent da lufs sa vesa l'agricultura grischuna confruntada cun grondas sfidas. Oravant tut possessuras e possessurs da muvel manidel vesan lur lavur en in grond privel perquai ch'i dat adina dapli attatgas dal luf. Confruntads cun problems pli e pli gronds vegnan er las possessuras ed ils possessurs da vatgas-mamma. Pervia dal regl da protecziun creschent da las vatgas-mamma daventa il contact cun animals singuls e cun muntaneras sin alps e sin pastgiras adina pli difficil per il persunal e per las turistas ed ils turists.

Mesiras per la protecziun da muntaneras tar la tegnida da muvel manidel cun saivs electrifitgadas e/u cun chauns da protecziun èn realisadas per part u vegnan realisadas. Damai ch'i n'è betg pussaivel da duvrar dapertut chauns da protecziun da muntaneras, perquai ch'i dat memia paucs dad els e pervia da difficultads logisticas, sa basan la speranzas da las puras e dals purs oravant tut sin la protecziun tecnica da muntaneras. Questa stad hai dà – malgrà la protecziun da muntaneras renconuschida cun saivs e cun chauns da protecziun – attatgas mortals da lufs sin pastgiras da chasa e sin alps. Fin ils 21 d'avust da quest onn èn vegnidas constatadas 21 attatgas cun 97 nursas e chauras stgarpadas. A Prüz ed en la Val Stussavgia èn vegnidas mazzadas 16 chauras or da muntaneras protegidas cun fitg gronda probabilitad dal medem luf u dal medem triep da lufs. Sin l'alp Mer a Pigniu èn vegnidas mazzadas 5 nursas malgrà ils chauns da protecziun. Quest svilup munta per las possessuras ed ils possessurs d'animals ina gronda impotenza. I sto vegnir temì che bleras puras e blers purs vegnan a dar si la tegnida da muvel manidel promovida dal chantun Grischun, sche mesiras cunter lufs che chaschunan donns na vegnan betg prendidas.

La legislaziun actuala permetta a las autoritads da regular lufs che chaschunan donns, sche la protecziun da muntaneras è realisada. I vegn fatg la differenza tranter la sajettata uffiziala d'in singul luf, sche quel chaschuna in donn concret e considerabel (art. 12 al. 2 LChP en cumbinaziun cun l'art. 9bis OChP) e la regulaziun uffiziala d'in triep da lufs che sa reproducescha actualmain (= dumber da lufs), sche quel chaschuna in donn grond concret (art. 12 al. 4 LChP en cumbinaziun cun l'art. 4bis OChP). En quest connex han ils chantuns atgnas cumpetenzas.

Art. 4 Regulaziun dal dumber da spezias protegidas (OChP)

Sch'il UFAM dat avant ses consentiment, pon ils chantuns prender per in tschert temp mesiras per regular il dumber da spezias d'animals protegids, sche animals d'ina tscherta spezia – malgrà mesiras pretendiblas per prevegnir a donns: c. chaschunan gronds donns vi dal guaud, vi da culturas agricolas u vi d'effectivs d'animals da niz; ubain

Art. 9^{bis1} Mesiras cunter singuls lufs (OChP)

Il chantun po dar la permissiun da sajettar singuls lufs che chaschunan donns considerabels vi d'animals da niz. In donn considerabel vi d'animals da niz chaschunà d'in singul luf è avant maun, sche en ses territori: a. almain 35 animals da niz vegnan mazzads entaifer 4 mais; u b. almain 25 animals da niz vegnan mazzads entaifer 1 mais; u c. almain 15 animals da niz vegnan mazzads, suenter che donns tras lufs èn vegnids constatads gia l'on precedent.

Pervia dal svilup e pervia da la ferma creschientscha dal dumber da lufs che sto vegnir temida sco er pervia da l'augment dals donns che va maun en maun cun quai en il chantun Grischun, er en muntaneras protegidas, incumbenseschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la regenza d'utilisar e da realisar immediatmain tut las cumpetenzas per regular uffizialmain lufs che chaschunan donns.

Cuira, ils 30 d'avust 2019

Michael (Donat), Schmid, Niggli (Samedan), Aebli, Alig, Berther, Bettinaglio, Brandenburger, Brunold, Buchli-Mannhart, Caluori, Casty, Casutt-Derungs, Cavegn, Caviezel (Cuira), Caviezel (Tavau Clavadel), Censi, Clalüna, Claus, Danuser, Della Cà, Deplazes (Cuira), Deplazes (Rabius), Derungs, Dürler, Ellemunter, Epp, Fasani, Favre Accola, Felix, Flütsch, Föhn, Gartmann-Albin, Gasser, Giacomelli, Gort, Grass, Gugelmann, Hardegger, Hefti, Hitz-Rusch, Hohl, Hug, Jenny, Jochum, Kasper, Koch, Kohler, Kunz (Fläsch), Kuoni, Loepfe, Loi, Märchy-Caduff, Marti, Michael (Castasegna), Mittner, Müller (Susch), Natter, Niggli-Mathis (Grüsch), Noi-Togni, Papa, Pfäffli, Rettich, Ruckstuhl, Rüegg, Salis, Sax, Schneider, Tanner, Thomann-Frank, Tomaschett (Breil), Ulber, Valär, Widmer-Spreiter (Cuira), Zanetti (Sent), Costa, Davaz, Engler (Surava), Federspiel, Niederreiter